

# Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/armia-krajowa/78796,Cichociemny-ppor-Rafal-Andrzej-Niedzielski-Mocny-Rafal.html>



Zrzut ekranu 2021-02-15 o 09.39.20

## BIOGRAM / BIOGRAFIA

### **Cichociemny ppor. Rafał Andrzej Niedzielski „Mocny”, „Rafał”**

## OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: MAREK JEDYNAK 15.02.2021

Był jednym z najmłodszych spadochroniarzy Armii Krajowej. W dniu skoku do okupowanej Polski miał niespełna 19 lat! Służył w oddziałach dywersyjnych

„Wachlarza” i „Kedywu”.

Podporucznik Rafał Andrzej Niedzielski „Mocny”, „Rafał”, bo o nim mowa, urodził się 25 maja 1923 r. w Szczeczeszynie w rodzinie Tadeusza i Mirosławy z d. Składkowskiej. Jego ojciec był nauczycielem i dyrektorem Seminarium Nauczycielskiego w Szczeczeszynie, a następnie w Siedlcach. Matka była siostrą ostatniego premiera II RP gen. dyw. Felicjana Sławoja Składkowskiego. Obaj dziadkowie Rafała – Andrzej Niedzielski i Wincenty Składkowski – brali udział w powstaniu styczniowym.

### **W Niepodległej i po klęsce wrześniowej**

Młody Niedzielski ukończył w 1935 r. Szkołę Powszechną w Siedlcach i trafił do Korpusu Kadetów nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego we Lwowie. W 1938 r. uzyskał tam „małą maturę”. W tym czasie rodzina Niedzielskich przeniosła się do Krakowa, gdzie zamieszkali przy al. Focha 37.

Jego matka była siostrą ostatniego premiera II RP gen. dyw. Felicjana Sławoja Składkowskiego. Obaj dziadkowie Rafała – Andrzej Niedzielski i Wincenty Składkowski – brali udział w powstaniu styczniowym.

Po klęsce wojny obronnej, 28 października 1939 r. z ciotecznym bratem Radosławem Kozłowskim wyjechał do Zakopanego. Tam nielegalnie przekroczyli granicę Polski. Przez Słowację, Węgry, Jugosławię i Włochy dotarli w listopadzie 1939 r. do Francji. Zaciągnął się do Polskich Sił Zbrojnych we Francji. Skierowany został do Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Obozie Coëtquidan w Guer. Po jej ukończeniu został skierowany do 10 Brygady Kawalerii Pancernej. W kampanii francuskiej od 11 czerwca 1940 r. walczył w szeregach 5 kompanii samodzielnego batalionu mjr. Zgorzelskiego.

### **W Wielkiej Brytanii...**

Po upadku Francji, 27 czerwca 1940 r. jego jednostka ewakuowana została do Wielkiej Brytanii. Przydzielony został do 2 szwadronu 24 Pułku Ułanów 10 Brygady Kawalerii Pancernej. 1 grudnia 1940 r. skierowany został do plutonu łączności w 24 Pułku Ułanów. Po 28 marca 1941 r. przebywał już w 4 Brygadzie Kadrowej Strzelców (przemianowanej później na 1 Samodzielną Brygadę Spadochronową). Na stanie tej jednostki widniał do 30 stycznia 1942 r.

### **... i w okupowanym kraju**

W tym czasie plut. pchor. rez. kaw. Rafał Niedzielski zgłosił się do służby w Kraju. Został wytypowany przez oficerów Oddziału VI (Specjalnego) Sztabu Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych. W dokumentach Oddziału VI Niedzielski podał fałszywą datę urodzenia „25 maja 1921 r.”, co pozwoliło mu zakwalifikować się na szkolenie. W 1941 r. ukończył kurs spadochronowy zorganizowany na lotnisku w Manchesterze, kurs dywersyjny w Inverlochy, a prawdopodobnie od 20 do 25 lipca 1941 r. – kurs organizacyjny i agenturalny. Typowany był do podjęcia funkcji dowódcy drużyny dywersyjnej.



---

**Cichociemny ppor. Rafał Andrzej  
Niedzielski „Mocny”, „Rafał”  
(1923-1943)**

Pozostając w dyspozycji Oddziału Personalnego Sztabu Naczelnego Wodza skierowany został na kurs specjalny. Z tego okresu zachowała się opinia o Niedzielskim:

„Inteligentny. Wytrzymałość fizyczna i nerwowa duża, posiada dużą siłę charakteru do znoszenia trudów fizycznych. Duże zdolności organizacyjne i dowódcze. Pracuje nad sobą. Nastawienie do pracy wojskowej ideowe. Patriotyzm, zdolny do poświęceń. Lojalność – bez zastrzeżeń. Wiadomości ogólne i wojskowe –

duże. Ogólnie dobry”.

Oficjalną służbę w szeregach Związku Walki Zbrojnej rozpoczął 13 stycznia 1942 r. Tego dnia złożył przysięgę na rotę ZWZ.

Po klęsce wojny obronnej, 28 października 1939 r. z ciotecznym bratem Radosławem Kozłowskim wyjechał do Zakopanego. Tam nielegalnie przekroczyli granicę Polski. Przez Słowację, Węgry, Jugosławię i Włochy dotarli w listopadzie 1939 r. do Francji.

Do Polski został zrzucony nocą 27/28 marca 1942 r. Razem z nim skoczyli: por. cc. Zbigniew Bakiewicz „Zabawka”, ppor. cc. Lech Łada „Żagiew”, por. cc. Jan Rostek „Dan”, por. cc. Tadeusz Śmigielski „Ślad” oraz kurier do Delegatury Rządu RP na Kraj ppor. Leszek Janicki „Maciej”. Zrzut odebrała placówka krypt. „Trawa” położona 1,5 km na zachód od Przyrowa w powiecie częstochowskim.

Już po skoku do Polski, dekretem Naczelnego Wodza L. 753/tjn. z 15 kwietnia 1942 r. został mianowany na stopień podporucznika rezerwy kawalerii ze starszeństwem z dniem 12 stycznia 1942 r.

Po wylądowaniu w Polsce, cichociemni zostali skierowani do Warszawy na aklimatyzację. W kwietniu 1942 r. przydzielony został do I odcinka Wydzielonej Organizacji Dywersyjnej ZWZ-AK „Wachlarz”. Do połowy sierpnia 1942 r. prowadził szkolenie żołnierzy z zakresu dywersji w rejonie Warszawy.

## **Ku śmierci**

W połowie sierpnia 1942 r. wyjechał ze stolicy do Lwowa jako pracownik firmy „Ribo”. Stamtąd dostał się do Winnicy. Miał tam działać jako dowódca patrolu dywersyjnego na linii Lwów – Tarnopol – Płoskirów – Żmerynka.

W czerwcu 1943 r. został aresztowany przez niemiecką Żandarmerię w Zagnańsku podczas przejazdu koleją z Warszawy do Lwowa. Zbiegł po tygodniu i przyłączył się do Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury” w Górach Świętokrzyskich.

Odcinek ten nie rozwinął w pełni swej działalności ze względu na szczupłą bazę konspiracyjną. Spowodowane to było wcześniejszymi aresztowaniami przez NKWD. W końcu sierpnia 1942 r. dowództwo nad odcinkiem objął por. cc. Stanisław Gilowski „Gotur”, „Wojewoda” – przesunięty ze stanowiska zastępcy kierownika wyszkolenia „Wachlarza”. Do pomocy otrzymał ppor. cc. „Mocnego” i por. cc. Aleksandra Kułakowskiego „Rywala”. „Gotur” nie otrzymał konkretnych środków na działania dywersyjne. Ppor. „Mocny” został dowódcą oddziału (patrolu) II w składzie: Maria Szerocka „Mucha”, Jerzy Wawrzysiak „Jur”, NN „Turkus” oraz 7 innych niezidentyfikowanych.

24 lutego 1943 r. I odcinek został przejęty przez Obszar Lwowski AK. W marcu 1943 r. Niedzielski został dowódcą oddziału dyspozycyjnego „Kedywu” Obszaru Lwowskiego AK. Nie podjął jednak funkcji na tym obszarze. W czerwcu 1943 r. został aresztowany przez niemiecką Żandarmerię w Zagnańsku podczas przejazdu koleją z Warszawy do Lwowa. Zbiegł po tygodniu i przyłączył się do Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury” w Górach Świętokrzyskich.

Od 15 czerwca 1943 r. w II Zgrupowaniu ppor. cc. Waldemara Szwieca „Robota” pełnił funkcję zastępcy dowódcy 1 plutonu „warszawskiego”, a 15 lipca 1943 r. został dowódcą 1 plutonu „warszawskiego”. Funkcję przejął po rannym por. cc. Janie Rogowskim „Czarce”. Niedzielski brał udział we wszystkich działaniach II Zgrupowania (atak na pociąg pod Łączną – dowodził tą akcją razem z ppor. cc. „Robotem” i por. cc. Eugeniuszem Kaszyńskim „Nurtem”; akcje odwetowe za Michniów, lipcowa obława na Wykusie, akcja kolejowa w Wąsoszy; akcja na Końskie w nocy z 31 sierpnia / 1 września 1943 r.).

Zginął 4 września 1943 r. w akcji na pociąg na stacji Wólka Plebańska. Pochowany został na partyzanckim cmentarzu w okolicach Wólki Zychowej. Ciało z leśnego cmentarza w okolicach Wólki Zychowej ekshumowano jesienią 1946 r. Pochowany został w kwaterze partyzanckiej na cmentarzu parafialnym w Końskich. Nie założył rodziny.

Za swoją wojenną służbę odznaczony został Orderem Wojennym Virtuti Militari V kl., Krzyżem Walecznych, dwukrotnie Medalem Wojska i brytyjskim War Medal 1939–1945.

COFNIJ SIĘ